

Sygn. akt I ACa 145/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Jarosław Marek Kamiński
Sędziowie	:	SSA Jadwiga Chojnowska SSA Beata Wojtasiak (spr.)
Protokolant	:	Łukasz Patejuk

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2019 r. w Białymstoku na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...) S.A. w W.**

przeciwko **M. G.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach

z dnia 21 grudnia 2018 r. sygn. akt I C 17/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 o tyle, że wynagrodzenie przyznane kuratorowi podwyższa do kwoty 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) zł w tym 1.242 zł podatku VAT;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej;

IV. przyznaje kuratorowi nieznanemu z miejsca pobytu pozwanego, radcy prawnemu Ł. H. wynagrodzenie w kwocie 3.321 zł w tym 621 zł podatku VAT, które nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Suwałkach.

(...)

Sygn. akt I ACa 145/19

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystąpił przeciwko M. G. z pozwem o zapłatę kwoty 100.419,90 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty. Jednocześnie domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów sądowych i innych kosztów w wysokości 12,56 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 25 listopada 2015 roku zawarł z pozwanym umowę pożyczki ekspresowej nr (...), zaewidencjonowaną na rachunku kredytowym numer (...). W związku z wystąpieniem zadłużenia przeterminowanego na wskazanym rachunku kredytowym i brakiem jego spłaty przez pozwanego, w dniu 15 lipca 2016 roku powód wezwał M. G. do spłaty zadłużenia przeterminowanego, pod rygorem wypowiedzenia umowy. Z uwagi na brak wymaganej płatności powód w dniu 18 sierpnia 2016 roku wysłał do pozwanego oświadczenie z wypowiedzeniem umowy. Po upływie okresu wypowiedzenia umowy, w dniu 10 listopada 2016 roku zobowiązanie stało się w całości wymagalne. W związku z brakiem spłaty zadłużenia przeterminowanego, powód w dniu 28 lutego 2017 roku wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia lub ustalenia ugodowych warunków spłaty – wezwanie to pozostało bez wykonania. Powód wyjaśnił, że na kwotę zadłużenia w łącznej wysokości 100.419,90 zł składa się kapitał w kwocie 91.937,35 zł, odsetki naliczone od dnia 16 maja 2016 roku do dnia 17 kwietnia 2017 roku w wysokości 10% w stosunku rocznym w kwocie 8.482,55 zł. Powód domagał się zasądzenia ww. roszczenia wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w wysokości 14% liczonymi od kwoty kapitału, a od dnia wniesienia powództwa także od naliczonych odsetek umownych.

Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2017 roku, sygn. akt: VI Nc-e 796135/17, Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał niniejszą sprawę do Sądu Rejonowego w Olsztynie, natomiast postanowieniem z dnia 17 października 2017 roku, sygn. akt: VI Nc-e 796135/17, Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny uchylił postanowienie z dnia 23 czerwca 2017 roku i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Olsztynie.

Sąd Okręgowy w Olsztynie Wydział I Cywilny, z uwagi na zamieszkiwanie pozwanego w E., postanowieniem z dnia 16 listopada 2017 roku, sygn. akt: I.C.647/17, uznał się miejscowo niewłaściwym i sprawę przekazał według właściwości Sądowi Okręgowemu w Suwałkach.

Zarządzeniem z dnia 6 września 2018 roku, sygn. akt: I.C.17/18, Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny ustanowił dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego M. G., ostatnio zamieszkałego (...)-(...) E. ul. (...), kuratora procesowego w osobie radcy prawnego Ł. H. z Kancelarii Radcy Prawnego w S., ul. (...).

W odpowiedzi na pozew, kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych oraz o zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wskazał, iż podpis widniejący pod umową znajdującą się w aktach sprawy nie jest podpisem złożonym przez pozwanego. Nadto pozwany nie otrzymał od powoda żadnej kwoty tytułem rzekomej pożyczki. Podkreślono również, iż Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w uzasadnieniu postanowienia z dnia

23 czerwca 2017 roku, sygn. akt: VI Nc-e 796135/17, stwierdził, że przytoczone przez powoda okoliczności budzą wątpliwości w zakresie całości wierzytelności i jej wymagalności. Z ostrożności procesowej, kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego podniósł, iż nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki, gdyż powód wystosował do pozwanego tylko jedno wezwanie do zapłaty, a nie co najmniej trzy, do czego był zobowiązany zgodnie z § 26 pkt 5-7 umowy pożyczki ekspresowej Nr (...). Nadto zgodnie z § 24 ust. 1 umowy powód powinien wezwać pozwanego do ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki, o którym mowa w § 23 ust. 2, w terminie 30 dni od daty wezwania, jednak wezwanie załączone do pozwu nie zawiera tej treści. Żadna z kierowanych do M. G. przesyłek nie została odebrana, stąd też nie można uznać za skuteczne doręczanie korespondencji przeznaczonej dla pozwanego na adres, na który zostało wysłane wezwanie do zapłaty i wypowiedzenia umowy. W ocenie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, powód nie zastosował się także do zapisu z art. 30 ust. 1 pkt 11 ww. ustawy i nie podał rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego.

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach z asądził od pozwanego M. G. na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 100.419,90 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty (pkt 1), przyznał kuratorowi nieznanego z miejsca pobytu pozwanego - radcy prawnemu Ł. H. z Kancelarii Radcy Prawnego w S. wynagrodzenie w kwocie 2.160,00 zł i należny podatek VAT w kwocie 496,80 zł, które polecił wypłacić z konta sum budżetowych Sądu (pkt 2), zasądził od pozwanego M. G. na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 7.730,36 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3), nakazał pobrać od powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Suwałkach kwotę 496,80 zł tytułem skredytowanych wydatków w sprawie (pkt 4).

Powyższy wyrok został wydany w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Pozwany M. G. w dniu 25 listopada 2015 roku złożył w Banku (...) S.A. wniosek nr (...) o udzielenie pożyczki P. Indywidualne Warunki w wysokości 96.000 zł na okres 84 miesięcy. Szczegóły dotyczące wnioskowanej przez M. G. pożyczki zamieszczono w formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, który wraz z ofertą wstępną pozwany otrzymał i podpisał również w dniu 25 listopada 2015 roku.

W związku z powyższym, w tym samym dniu Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarł z M. G. umowę pożyczki ekspresowej nr (...), na podstawie której udzielił pozwanemu kredytu (pożyczki) w kwocie 96.482,41 zł do dnia 16 listopada 2022 roku. Pożyczka była przeznaczona na sfinansowanie celu konsumpcyjnego w kwocie 25.000 zł, spłaty kredytów w kwocie 78.597,80 zł i prowizji za udzielenie pożyczki w wysokości 482,41 zł. W § 1 wskazanej umowy przewidziano, że wypłata pożyczki nastąpi po zawarciu umowy i ustanowieniu wszystkich prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczki określonych w tej umowie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy w następujący sposób: poprzez przelew na rachunek nr (...) kwoty 17.402,20 zł, poprzez przelew tytułem spłaty kredytu na rachunek nr: a) (...) kwoty 49.464,46 zł, b) (...) kwoty 23.988,65 zł, c) (...) kwoty 2.456,64 zł, d) (...) kwoty 2.688,05 zł. Prawne zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowiło pełnomocnictwo do dysponowania przez Bank rachunkiem E./rachunkiem bankowym nr (...). W § 5.1 umowy wskazano, iż całkowity koszt kredytu (pożyczki) w dniu zawarcia umowy wynosił 30.565,12 zł, zaś w § 5.4. ustalono, że całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę na dzień zawarcia umowy wynosi 126.565,12 zł. Natomiast spłata pożyczki miała nastąpić w ratach kapitałowo-odsetkowych w wysokości 1.500,33 zł, płatnych co miesiąc, w 16 dniu miesiąca (§ 7.3. i § 7.4.). W treści § 24.1. powód zastrzegł sobie prawo wypowiedzenia umowy w całości lub w części jeżeli pożyczkobiorca utracił zdolność kredytową lub nie zapłacił w terminie określonym w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim poinformowaniu pożyczkobiorcy o konieczności spłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania informacji o braku spłaty wymagalnej części zadłużenia i pomimo wezwania Banku, nie ustanowi prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki, o którym mowa w § 23 ust. 2, w terminie 30 dni od daty wezwania. Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni. Zgodnie zaś z postanowieniami § 26 przedmiotowej umowy, zadłużenie przeterminowane powstaje wówczas, gdy na rachunku o którym mowa w § 10 ust. 1 wystąpi brak środków, które mogą zostać wypłacone przez Bank z tego rachunku na spłatę zadłużenia w terminach spłat określonych w umowie lub braku spłaty następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia. Oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego pożyczki jest równe stopie odsetek maksymalnych i w dniu zawarcia umowy pożyczki wynosiło 10%.

W konsekwencji zawarcia powyższej umowy, M. G. założył w Banku (...) S.A. rachunek kredytowy.

Pożyczka została uruchomiona dokonaniem przez powoda na rzecz M. G. w dniu 25 listopada 2015 roku przelewem kwoty 17.402,20 zł. W tym samym dniu powód dokonał także przelewów na rzecz (...) Bank (...) S.A. kwot 49.464,46 zł, 23.988,65 zł, 2.456,64 zł i 2.688,05 zł tytułem całkowitej spłaty kredytów obciążających pozwanego wobec tego Banku.

Pozwany dokonał na rzecz powoda spłaty jedynie 5 pierwszych rat zaciągniętej przez niego pożyczki.

W związku z utrzymującym się zadłużeniem przeterminowanym, powód wezwaniem z dnia 15 lipca 2016 roku skierował się do M. G. o uregulowanie należności w terminie 14 dni roboczych od otrzymania niniejszego pisma. Wówczas zadłużenie przeterminowane wynosiło 3.022,93 zł. Wskazane wezwanie wróciło jednak do powoda po dwukrotnej awizacji, z adnotacją o niepodjęciu jej przez adresata w terminie.

Z uwagi na brak spłaty zadłużenia przeterminowanego, Bank (...) S.A. w dniu 18 sierpnia 2016 roku wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki ekspresowej z dnia 25 listopada 2015 roku, wskazując, iż wypowiedzenie wynosi 30 dni od daty otrzymania przez pożyczkobiorcę tego pisma. Z upływem okresu wypowiedzenia umowa miała zostać rozwiązana, a w konsekwencji czego powstał obowiązek dokonania natychmiastowej spłaty całości zadłużenia wobec Banku, które na dzień sporządzenia wypowiedzenia umowy wynosiło 94.456,72 zł. Także ta korespondencja, po dwukrotnej awizacji, została zwrócona powodowi z adnotacją o niepodjęciu jej przez adresata w terminie.

W dniu 28 lutego 2017 roku Bank (...) S.A. skierował do M. G. ostateczne wezwanie przedsądowe, informując go, że posiada wobec niego w całości wymagalną wierzytelność, która na dzień sporządzenia przedmiotowego pisma wynosiła łącznie kwotę 98.887,61 zł, w tym kapitał w wysokości 91.937,35 zł i odsetki w wysokości 6.950,26 zł. Jednocześnie powód wyraził gotowość podjęcia mediacji i rozważenia możliwości restrukturyzacji zadłużenia polegającej na ustaleniu, w indywidualnie uzasadnionych przypadkach, ugodowych warunków spłaty, do czego jednak koniecznym było złożenie przez pozwanego wniosku o restrukturyzację zawierającego konstruktywne propozycje spłaty zadłużenia oraz rozpoczęcie dobrowolnych płatności. Po dwukrotnej awizacji, opisana wyżej korespondencja została zwrócona powodowi z adnotacją „nie podjęto w terminie”.

W piśmie Komendy Powiatowej Policji w E. z dnia 05 listopada 2018 roku wskazano, iż pomimo kilku wizyt pod adresem ul. (...) w E. nikogo nie zastano. W rozmowie z sąsiadką ustalono, że pod tym adresem pozwany M. G. nie mieszka, jednak zamieszkuje tam jego matka.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd przytoczył art. 720 § 1 k.c., a następnie stwierdził, że zawarta przez strony umowa pożyczki ekspresowej nr (...) była umową ważną i skuteczną. Wątpliwości Sądu nie budziła okoliczność zapoznania się pozwanego M. G. z warunkami zaciągniętej przez niego pożyczki i dobrowolnego podpisania zarówno wniosku o udzielenie pożyczki P., jak również formularza informacyjnego dotyczącego tej pożyczki, harmonogramu jej spłaty i samej umowy pożyczki ekspresowej nr (...). Pozwany zobowiązał się spłacić zobowiązanie wobec powoda w łącznej wysokości 96.482,41 zł w 84 miesięcznych ratach płatnych do dnia

16 każdego miesiąca począwszy od 16 grudnia 2015 roku, a kwota miesięcznej raty wynosiła 1.500,33 złotych. Sąd nie miał wątpliwości co do wypowiedzenia pozwanemu umowy pożyczki z dnia 25 listopada 2015 roku. Wskazał, że wynika to z pisma powoda z dnia 18 sierpnia 2016 roku skierowanego do pozwanego i zwróconego z uwagi na niepodjęcie przez adresata w terminie. Wypowiedzenie umowy pożyczki skutkowało powstaniem po stronie powoda roszczenia o zwrot całości niespłaconego jej kapitału, powiększonego o należne odsetki. Wskazuje na to treść § 26.5-8. umowy pożyczki ekspresowej z dnia 25 listopada 2015 roku. Stąd też żądanie pozwu Sąd pierwszej instancji ocenił, jako usprawiedliwione co do zasady.

Żądanie to, w przekonaniu Sądu Okręgowego, było również usprawiedliwione co do wysokości – tak w zakresie kapitału, jak i odsetek

Sąd stwierdził, że na wysokość zadłużenia pozwanego względem powoda z tytułu umowy pożyczki ekspresowej z dnia 25.11.2015 r. wskazują dokumenty przedłożone przez powoda w postaci potwierdzeń dokonywanych przez Bank (...) S.A. przelewów kwot wymienionych w przedmiotowej umowie pożyczki na rzecz pozwanego i jego wierzyciela, harmonogramu jej spłaty, historii dokonanych przez pozwanego spłat 5 rat na rzecz powoda oraz historia rachunku bankowego pozwanego. Natomiast zgodnie z § 16 umowy pożyczki pozwany M. G. był zobowiązany do niezwłocznego poinformowania powoda o zmianie: imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, adresu do korespondencji, serii i numeru dowodu tożsamości oraz miejsca pracy. Pozwany jednak nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku, w związku z czym ponosi negatywne konsekwencje zwrotu korespondencji kierowanej do niego przez powoda, z uwagi na niepodejmowanie jej w terminie.

Sąd odwołał się do regulacji art. 6 k.c. i wskazał, że powód wykazał fakt zawarcia umowy pożyczki ekspresowej nr (...) z pozwanym M. G. oraz fakt oddania mu określonych w tej umowie środków finansowych i wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku dowiedzenia faktu pozytywnego. Natomiast kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, nie tylko nie wykazał, ale nawet nie uprawdopodobnił faktów niweczących powództwo. Pozwany M. G. dokonał spłaty części zaciągniętej przez niego pożyczki (5 pierwszych rat), jednak okoliczność ta nie powodowała uchylecia się przez niego od skutków prawnych umowy pożyczki ekspresowej zawartej z powodem.

Sąd podkreślił, że pożyczka była oprocentowana i rzeczywista roczna stopa oprocentowania pożyczki wynosiła 8,61% w stosunku rocznym. W świetle natomiast § 26.2. wysokość stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego pożyczki jest równa stopie odsetek maksymalnych równych czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP i wynosi 10%. Na dzień ostatecznego wezwania do zapłaty do spłaty pozwanemu pozostawała kwota 91.937,35 zł tytułem kapitału wraz z odsetkami w wysokości 6.950,26 zł. Powód miał prawo dochodzić odsetek umownych od niespłaconego kapitału za okres od dnia 28 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty. Odsetki stanowią bowiem wynagrodzenie za czas korzystania z kapitału, bądź też stanowią sankcję cywilną za brak zwrotu tych środków w umówionym terminie.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 720 § 1 k.c., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 100.419,90 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty (pkt 1).

O kosztach wynagrodzenia kuratora nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, będącego radcą prawnym, Sąd orzekł na podstawie § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2018r., poz. 536) oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, mając na uwadze nakład pracy kuratora (pkt 2).

W punkcie 3 wyroku Sąd Okręgowy postanowił na mocy art. 98 § 1 k.p.c., zaś w punkcie 4, na mocy art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł kurator nieznanego z miejsca pobytu pozwanego. Wyrok zaskarżył w całości, zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego poprzez brak jego zastosowania tj. art. 353¹ k.c. oraz art. 354 § 2 k.c. poprzez:

- niewłaściwe uznanie, że wypowiedzenie przez powoda umowy pożyczki zawartej z pozwanym było prawnie skuteczne,

- poprzez niewłaściwą interpretację umowy pożyczki i uznanie, że w świetle tej umowy można było skutecznie kierować do pozwanego korespondencję w formie listu zwykłego,

2) naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego, czego skutkiem było niewłaściwe uznanie, iż:

- umowa pożyczki została zawarta z pozwanym,

- powód wysłał do pozwanego wszelką korespondencję, która zgodnie z umową pożyczki miała być wysłana przed wypowiedzeniem umowy,

b) § 1 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9.03.2018 r. (Dz.U. 2018.536) poprzez określenie wynagrodzenia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wg 40% stawki

minimalnej za czynności radców prawnych pomimo, że zostały spełnione warunki uzasadniające przyznanie wynagrodzenia wg stawki minimalnej za czynności radców prawnych.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i odpowiednie rozstrzygnięcie o kosztach.

Z ostrożności procesowej wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa co do kwoty wynikającej z sumy niespłaconych rat pożyczki wymagalnych na dzień wyrokowania wraz z odsetkami umownymi za należność przeterminowaną oraz o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie i stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu.

Apelacja zawierała też wniosek o zmianę punktu 1 wyroku poprzez przyznanie kuratorowi nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wynagrodzenia w kwocie 5400 zł, powiększonej o należny podatek Vat za reprezentację pozwanego w I instancji. Zawarto w niej też wniosek o przyznanie kuratorowi nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wynagrodzenia w kwocie 2700 zł (plus VAT) za reprezentację pozwanego w II instancji.

Strona powodowa domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów postępowania.

SĄD APELACYJNY (...), CO NASTĘPUJE:

Apelacja okazała się zasadna jedynie w zakresie wynagrodzenia przyznanego kuratorowi, natomiast w pozostałej części nie zasługiwała na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne sprawy znajdują należyte oparcie w materiale sprawy i są prawidłowe, w konsekwencji Sąd drugiej instancji podziela je i przyjmuje za własne dla potrzeb rozpoznania sprawy na etapie postępowania apelacyjnego. Nie zachodzi zatem potrzeba ich szczegółowego powtarzania (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., sygn. II UKN 61/97, opubl. w OSNAP z 1998 Nr 3, poz. 104, z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAP z 1998 Nr 24, poz. 776). Na aprobatę zasługuje także przeprowadzona przez Sąd Okręgowy prawna ocena sprawy.

W świetle przedłożonego przez stronę powodową materiału dowodowego, nie budzi wątpliwości, że to pozwany M. G. zawarł w dniu 25 listopada 2015 r. umowę pożyczki ekspresowej nr (...), na podstawie której powodowy Bank udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 96.482,41 zł do dnia 16 listopada 2022 roku. Brak było bowiem jakichkolwiek przesłanek do podzielenia prezentowanej przez stronę pozwaną linii obrony przed powództwem, jakoby podpis złożony pod wskazaną umową faktycznie nie był podpisem pozwanego.

Twierdzenia pozwanego w tej mierze nie tylko, że nie zostały udowodnione, to nie zostały też nawet uprawdopodobnione i miały charakter tylko gołosłowny. W sprawie nie został przedłożony jakikolwiek materiał porównawczy, zawierający własnoręczne pismo M. G., który mógłby stanowić asumpt do ewentualnego, bliższego zbadania tej kwestii. Zeznania przesłuchanego w sprawie świadka D. N. (k. 172 v., nagranie 00:06:01) – pracownicy powodowego Banku, przedstawiają natomiast zasady udzielania pożyczek i kredytów przez stronę powodową i wynika z nich, że klienci podlegają weryfikacji poprzez okazywanie dowodów osobistych, co jest zasadą. Świadek potwierdziła, że sprawdzała tożsamość powoda, wskazała też, że czynili to także pozostali pracownicy, którzy mieli z nim bezpośredni kontakt. Z zeznań tych wynikało dodatkowo, że dotychczas nie miała miejsce taka sytuacja, w której kredyt zostałby udzielony „podstawionej” osobie.

W świetle dokumentów przedłożonych przez stronę powodową i zeznań wskazanego świadka, którym nie sposób jest odmówić wiarygodności, jak i wobec braku przesłanek do uzasadnionych przypuszczeń, że podpis na umowie pożyczki nie jest podpisem pozwanego, ustalenie Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym pozwany M. G. w dniu 25 listopada 2015 r. zawarł z powodem umowę pożyczki ekspresowej nr (...), należy ocenić jako ze wszech miar prawidłowe.

Brak jest też podstaw do podważenia ustalenia Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym powodowy Bank wypłacił udzieloną pozwanemu pożyczkę w całości.

Pożyczka została uruchomiona dokonaniem przez powoda na rzecz M. G. w dniu 25 listopada 2015 roku przelewem kwoty 17.402,20 zł. W tym samym dniu powód dokonał także przelewów na rzecz (...) Bank (...) S.A. kwot 49.464,46 zł, 23.988,65 zł, 2.456,64 zł i 2.688,05 zł tytułem całkowitej spłaty kredytów obciążających pozwanego wobec tego Banku. Okoliczności te wynikają w niezbity sposób z potwierdzeń przelewów (k. 140 – przelew na kwotę 17 402,20 zł na rachunek pozwanego, k. 142 -145 – przelewy na rachunek (...) Bank (...) S.A.).

Prawidłowe są też ustalenia Sądu pierwszej instancji poczynione pod kątem wypowiedzenia pozwanemu umowy pożyczki. Podzielić trzeba też ocenę, że wypowiedzenie to nastąpiło w sposób skuteczny.

Umowa przedmiotowej pożyczki ekspresowej w § 26 przewiduje skutki nieterminowej spłaty pożyczki. W ust. 6 jest mowa o tym, że wysłanie pierwszego listu (informacji o braku spłaty wymagalnej części zadłużenia) następuje nie wcześniej niż w siódmym dniu braku spłaty. Drugi list (informacja o braku spłaty wymagalnej części zadłużenia) następuje nie wcześniej, niż w trzydziestym dniu braku spłaty. Zgodnie z ust. 7 w przypadku dalszego utrzymywania się zadłużenia przedterminowego, nie wcześniej niż w sześćdziesiątym dniu braku spłaty do pożyczkobiorcy jest wysyłany trzeci list, zaś nie wcześniej niż w osiemdziesiątym dniu jest wysyłany czwarty list – oświadczenie o wypowiedzeniu Umowy (k. 60).

Sąd Apelacyjny nie podzielił ani wywodów apelacji, jakoby właściwa interpretacja ww. zapisów umowy miała prowadzić do wniosku, że listy powinny być wysłane przesyłką poleconą, ani też twierdzenia skarżącego, że strona powodowa nie udowodniła w należyty sposób, że dwa pierwsze wezwania rzeczywiście zostały wysłane.

Jeśli chodzi o pierwszą kwestię, to należy wskazać, że apelacja prezentuje własną interpretację § 26 Umowy. Z zapisów tych nie da się bowiem w żaden sposób wywieść, iż powodowy Bank był zobowiązany wysłać korespondencję listem poleconym i że tzw. zwykły list nie mógł wywołać określonych Umową skutków prawnych. Umowa nie nakłada na Bank obowiązku kierowania korespondencji poprzedzającej wypowiedzenie umowy, jak i pisma zawierającego oświadczenie woli w przedmiocie wypowiedzenia umowy pożyczki listem poleconym. Uprawnione i wystarczające było w tej mierze posługiwanie się przez Bank tzw. zwykłą korespondencją. Obowiązku wysyłania listów poleconych nie da się przy tym wywieść tylko w oparciu o takie ogólne twierdzenia, jak prezentuje się w uzasadnieniu apelacji tj. dotyczące wyeliminowania dowolności działań silniejszego podmiotu, jakim jest Bank. Wymóg nadawania korespondencji przesyłką poleconą powinien znaleźć swoje umocowanie w konkretnych zapisach Umowy, których jednak w tym wypadku brak. Nie można też zarzucić stronie powodowej dowolności w kierowaniu korespondencji, skoro w sprawie poza sporem pozostaje okoliczność zaprzestania spłaty pożyczki przez pozwanego po uiszczeniu jedynie pięciu rat. Nie jest też sporna okoliczność, że pozwany nie odbierał korespondencji, nie powiadomił strony powodowej o zmianie adresu (mimo takiego wymogu) i że jego obecne miejsce pobytu nie jest znane.

Odnośnie kwestii wykazania wysłania wymaganej Umową liczby listów na adres pozwanego, Sąd Apelacyjny stwierdza, iż powód wykazał tę okoliczność za pomocą przedłożonego wykazu listów wygenerowanych i zarejestrowanych do rachunku kredytowego M. G. (k. 145). Uznając wiarygodność tego dokumentu, Sąd Apelacyjny zauważa, że został on opatrzony podpisem Dyrektora w Departamencie Kredytów Nieregularnych M. B. oraz podpisem eksperta R. B. i wobec tego należy mu przypisać cechy dokumentu prywatnego w rozumieniu art. 245 k.p.c. Wprawdzie dokumenty prywatne nie korzystają z domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w nich zawartych, nie oznacza to jednak, że są one niezgodne z rzeczywistością. O materialnej mocy dowodowej dokumentu prywatnego, zależnej od jego treści, rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Samo zaś zaprzeczenie niezgodności treści powoływanych przez stronę powodową dokumentów z rzeczywistością nie podważa ich formalnej mocy dowodowej. Podlegają one ocenie według ogólnych zasad i skonfrontowaniu z całokształtem materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 sierpnia 2018 r., I ACa 1670/17, LEX nr 2581041). W orzecznictwie podkreśla się też, że rozkład ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) oraz relewantny art. 232 k.p.c. nie może być rozumiany w ten sposób, że ciężar dowodu zawsze spoczywa na powodzie. W razie sprostania przez powoda

ciążącym na nim obowiązkiem dowodowym, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpecji i faktów uzasadniających oddalenie powództwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 czerwca 2018 r., I ACa 1258/17, LEX nr 2615552).

Z przedłożonego wykazu wynika, że powodowy Bank wystosował do pozwanego szereg pism. Przed ostatecznym wypowiedzeniem (przesyłka z numerem nadawczym (...)), zostały wysłane trzy pisma, opisane jako upomnienie, wezwanie i wezwanie – rygor wypowiedzenia. Sąd Apelacyjny stwierdza, że wykaz ten jest wiarygodny i ma wystarczającą moc dowodową do przyjęcia, iż warunki wypowiedzenia Umowy, określone w § 26 zostały spełnione.

Sąd Odwoławczy nie podzielił też argumentów apelacji, iż wypowiedzenie pozwanemu przedmiotowej umowy pożyczki nie było skuteczne w świetle regulacji § 24 ust. 1 pkt 2 Umowy. Zgodnie z nią Bank ma prawo wypowiedzieć Umowę w całości lub w części, jeśli pożyczkobiorca nie zapłacił w terminie określonym w Umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim poinformowaniu pożyczkobiorcy o konieczności spłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania informacji o braku spłaty wymagalnej części zadłużenia i pomimo wezwania Banku, nie ustanowi prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki, o którym mowa w § 23 ust. 2, w terminie 30 od daty wezwania. W § 23 ust. 2 przewidziano dodatkowe prawne sposoby zabezpieczenia takie jak np. poręczenie cywilne lub wekslowe, przelew wierzytelności, hipoteka itd.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, powyższego zapisu umowy nie należy odczytywać jako bezwzględnego wymogu zażądania przez Bank udzielenia dodatkowego zabezpieczenia przed dokonaniem wypowiedzenia, w przypadku całkowitego zaprzestania spłaty pożyczki. Przepis ten należy natomiast interpretować jako dodatkową przesłankę wypowiedzenia umowy, która aktualizuje się w przypadku nieudzielenia zabezpieczenia na żądanie Banku w przypadku braku spłaty dwóch pełnych rat pożyczki przez okres dwóch miesięcy. Pozwany zaprzestał natomiast w ogóle spłacania rat pożyczki, a to stanowiło dostateczny powód do wypowiedzenia umowy pożyczki ekspresowej.

W konsekwencji tych rozważań Sąd Apelacyjny stwierdza, że w sprawie niniejszej doszło do skutecznego wypowiedzenia łączącej strony umowy pożyczki. Zarzuty pozwanego w tej mierze okazały się niezasadne i miały charakter tylko polemiczny,

W okolicznościach niniejszej sprawy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, powód wywiązał się z nałożonego nań obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodził skutki prawne (art. 6 k.c.). Wykazał dokumentami okoliczność zawarcia umowy pożyczki z pozwanym, fakt uruchomienia pożyczki i spłaty przez pozwanego jedynie pięciu pierwszych rat, wreszcie wykazał także, iż umowa została skutecznie wypowiedziana i, że tym samym wierzytelność banku stała się wymagalna. Wykazał też, wobec przedłożonej Umowy, sposób oprocentowania pożyczki. Pozwany nie wykazał natomiast okoliczności niweczących w całości lub w części roszczenie powoda.

W kontekście powyższych rozważań, zaskarżony wyrok w punkcie I należy ocenić jako prawidłowy i zgodny z regulacją art. 720 § 1 k.c.

Sąd Apelacyjny podzielił natomiast zarzut skarżącego co do naruszenia § 1 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. 2018. 536) poprzez określenie stawki wynagrodzenia kuratora nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wg 40% stawki minimalnej za czynności radców prawnych. Zgodnie z tym przepisem wysokość wynagrodzenia w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w kwocie wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej wskazanych stawek minimalnych, jeżeli uzasadnia to:

- 1) nakład pracy kuratora, w szczególności czas poświęcony na przygotowanie się do działania w postępowaniu, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie;
- 2) wartość przedmiotu sporu;

3) stopień zawłości sprawy.

W przedmiotowej sprawie za ustaleniem stawki wynagrodzenia kuratora na poziomie pełnej stawki minimalnej przemawiał zarówno jego nakład pracy, jak i wartość przedmiotu sporu. Kurator z zaangażowaniem bronił pozwanego przed powództwem, dokładnie przeanalizował zgromadzone w sprawie dokumenty, przeprowadzał analizę Umowy pożyczki, był obecny na rozprawie, zadawał świadkowi pytania. Wartość przedmiotu tej sprawy nie jest niska, skoro została określona na kwotę ponad 100 000 zł. To wszystko uzasadniało wynagrodzenie kuratora pełną kwotą, wynikającą z § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018 r., 265), którą należało podwyższyć o stawkę podatku VAT

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono, jak w punkcie I sentencji.

O oddaleniu apelacji w pozostałym zakresie orzeczono na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 ww. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. – punkt III sentencji.

W punkcie IV sentencji rozstrzygnięto w oparciu o ww. § 1 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 2 pkt 6 i 10 § ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r., przy uwzględnieniu nakładu pracy kuratora i wniosku kuratora sformułowanego w apelacji. Jednocześnie brak było podstaw do przyznania kuratorowi zwrotu kosztów dojazdów na rozprawę. Przedłożony spis kosztów (k.143) nie zawierał bowiem konkretnych danych co do pojazdu i wobec tego nie zachodziła możliwość jego weryfikacji.

(...)